

Förslag till extra ärende plenum i Gällivare 2016

Uttalande av Sametingets plenum angående Girjas-domen

Gällivare tingsrätt har den 3 februari 2016 meddelat dom i målet mellan Girjas sameby och staten/JK. Tingsrätten fastställer i domen att Girjas sameby i förhållande till staten ensam har rätt till jakt på småvilt och fiske inom Girjas samebys område inom Gällivare kommun.

Tingsrätten konstaterar också att samer i vart fall de senaste tusen åren uppehållit sig inom det i målet aktuella området och att det därvid använt sig av områdets resurser till att bedriva jakt och fiske för sitt uppehälle. Uppkomsten av statens s.k äganderätt till området genom den s k avvittringen 1887 har således inte inskränkt samebys nyttjanderätter.

Sametinget välkomnar att Tingsrätten på ett förtjänstfullt sätt bedömt samiska rättigheter grundade på urminnes hävd och sedvanerätt företräde till nuvarande svensk lagstiftning. I enlighet med Tingsrätten och som Sametinget många gånger framfört har svensk lagstiftning inte i tillräcklig grad beaktat de rättigheter som funnits för samer inom olika områden. Sametinget delar Tingsrättens bedömning att det finns samiska rättigheter utöver de som har formulerats i renbeteslagarna och rennärlagslagen. Vidare delar Sametinget Tingsrättens bedömning att den lagstiftning som fortfarande är i bruk bygger på överväganden som är föråldrade och djupt kränkande för samer idag.

Sametinget – samlat till plenum i Gällivare – ser det positiva i att samebyn genom rättsprocessen vid tingsrätten i Gällivare, juridiskt kunnat klarlägga omfattningen av den samiska rätten till jakt och fiske inom det område som nu berörs.

Domen belyser än en gång vikten av en grundlig genomgång av de samiska rättigheterna grundad på folkrätten över hela landet, på vilket sätt de underminerats av en svensk lagstiftning baserat på rastänkande och kolonialism och hur svensk lagstiftning kan anpassas för att omfatta alla samiska rättigheter. Samebyar och samer utanför samebyarna ska inte behöva gå domstolsvägen i varje område för att få tillgång till sina rättigheter. Sametinget upprepar därmed sin begäran om en Sanningskommission, antagande av ILO169, nordisk samekonvention samt att Sverige ska implementera urfolksdeklarationen i svensk lagstiftning.